

Opplæringsavdelingen
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo, 29. mai 2017

Høringssvar: Forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnsopplæringen

Verdiene som skal ligge til grunn for det nye læreplanverket for grunnskolen er viktige i det videre arbeidet med å utforme læreplanen. Derfor ønsker Dyrevern Ung, som arbeider for å gi barn og unge kunnskap om dyr og dyrevelferd, med støtte fra Landbruks- og Matdepartementet, å komme med innspill til forslaget til den nye generelle delen av læreplanverket. Vi takker for denne muligheten.

Forslaget til ny generell del av læreplanverket for grunnskolen inneholder ikke ett eneste mål som nevner dyr og dyrevern direkte, selv om dyr og produkter fra dyr er en stor del av menneskers hverdag, og befolkningens livsstil og aktiviteter påvirker dyrelivet og dyrevelferden. I tillegg er opinionens interesse for dyrevelferd betydelig.[1] Vi i Dyrevern Ung har utarbeidet undervisningsmaterieell om dyrevelferd, matproduksjon og dyreforsøk for grunnskolen, og tilbakemeldingene fra lærere som har brukt materialet er svært positive. De forteller at temaet engasjerer elevene, og at det motiverer dem til å stille spørsmål, reflektere og dele erfaringer. Vi vil på denne bakgrunn understreke at mål om kunnskap om dyrevelferd absolutt bør inkluderes i læreplanens generelle del. Vi kommer her med noen kommentarer til forslaget som foreligger, samt innspill til hvordan det viktige temaet dyrevelferd kan og bør innlemmes.

1.3 Kritisk tenkning og etisk bevissthet

Kapittel 1,3 "Kritisk tenkning og etisk bevissthet" er et godt og viktig kapittel som bør beholdes. I dagens samfunn er det informasjon tilgjengelig på alle kanter, det samme gjelder tilgjengelige produkter. Da er det viktig å bygge opp kompetanse hos den enkelte borger til å kunne vurdere informasjon og troverdigheten til informasjonen, samt å kunne ta bevisste valg med kunnskap om at man ikke kun velger et fysisk produkt, men at det kan ha implikasjoner langt bakover i produksjonsrekken, for arbeidsvilkår, miljø og dyrevelferd. Det blir også stadig større etisk bevissthet blant forbrukere, de ønsker å vite hvor produkter kommer fra og hvordan de er produsert. Ulike interessenter har interesse av å presentere produkter på ulike måter, og da er det viktig at forbrukerne har oppøvet evner til å vurdere de ulike beskrivelsene kritisk.

1.5 Respekt for naturen og miljøbevissthet

Kunnskap om og respekt for naturen og miljøet er med i flere av kapitlene i de foreslåtte retningslinjene, uten at dyr nevnes. Ett av disse er kapittel 1,5 "Respekt for naturen og miljøbevissthet". Her bør man tydeliggjøre at dyr er en del av naturen og inkludere respekt for dyr og kunnskap om dyrevelferd som egne mål. Vi foreslår denne formuleringen, med ny tekst uthevet:

Mennesket er en del av naturen. Dagens barn og unge skal håndtere morgendagens utfordringer, og vår felles fremtid avhenger av at fremtidige generasjoner kan ta vare på vår felles klode. Globale klimaendringer og tap av biologisk mangfold er blant de største miljøtruslene verden står overfor i dag.

[1] Dyrevernalliansen: *Opinionsundersøkelser om dyrevern*, nettartikkel 10. September 2016. Url: https://www.dyrevern.no/politikk_samfunn/annet_om_politikk_og_samfunn/opinionsundersokelser_om_dyrevern

Disse utfordringene må løses i fellesskap. Bevissthet om hvordan menneskets levestett og inngrep i naturen påvirker **dyr, natur og miljø** er derfor nødvendig.

Vi behøver kunnskap, etisk bevissthet og teknologisk innovasjon for å finne løsninger og gjøre nødvendige endringer i levestett for å ta vare på livet på jorda. Gjennom opplæringen skal elevene få kunnskap om lokale og globale miljøutfordringer, utvikle respekt for ~~naturen~~, **dyr og natur** og lære seg å handle miljøbevisst **og på en måte som ivaretar dyrs velferd og behov**. De skal få rike muligheter til å se naturen som en kilde til nytte, opplevelse og glede, god helse og læring, **og lære hvordan de kan ferdes og handle på måter som ivaretar natur og dyrevelferd**. Skolen skal bidra til at elevene utvikler en forståelse av hva det innebærer å vise respekt for ~~naturen~~ **dyr og natur**, og bygge motivasjon for og vilje til å ta vare på miljøet **og dyrene**.

I tillegg bør tittelen på dette kapitlet endres til "1,5 Respekt for **dyr og natur**, og miljøbevissthet.

2.2 Sosial læring og utvikling

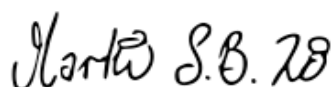
Forståelse for dyrs velferd kan også innpasses i kapittel 2.2 "Sosial læring og utvikling". Mange barn har hatt eller kjent dyr, som de har vært glade i og gitt omsorg. Disse erfaringene kan være fruktbare å spille på for å opparbeide elevenes respekt og forståelse for andre mennesker. I avsnittet om empati i kapittel 2.2. kan slike erfaringer angående dyrs behov trekkes frem som gode eksempler og kime til refleksjon hos elevene, i samtaler om forståelse og omtanke for andre. Dette kan for eksempel gjøres slik vi foreslår med uthevet skrift her:

(...) Det å kunne sette seg inn i hvordan andre har det, er grunnlaget for å bry seg om menneskene rundt seg og ta hensyn til andre. Evnen til å sette seg inn i andres følelser og erfaringer er grunnlaget for empati, vennskap og forståelse mellom elevene. **Undervisning om dyrs behov, hvor man spiller på elevenes egne erfaringer knyttet til dette, kan være en fin metode for å sette i gang refleksjoner knyttet til empati og forståelse for andre.** (...)

2.6.3 Bærekraftig utvikling

I likhet med at målet i kapittel 1,3 vil sikre viktig kompetanse for morgendagens forbrukere, vil kapittel 2,6,3 "Bærekraftig utvikling" også gjøre det, ikke bare for dagens generasjon, men også for generasjonene som kommer etter. Et slikt læreplanmål om å verne om livet på jorda er viktig for både mennesker, dyr og økosystem. Den enkelte borger spiller en viktig rolle i å etterstrebe en bærekraftig utvikling, både ved eget forbruk og egne handlinger, men også ved signalene vedkommende sender til andre, som skaper holdninger og påvirker kulturen for forbruk og livsstil. Derfor er det viktig at undervisningen i grunnskolen stimulerer til refleksjon over hvordan den enkelte kan leve mest mulig bærekraftig. Altså er denne retningslinjen for den generelle delen av læreplanen viktig og bør beholdes.

Med vennlig hilsen

Martine S. B. Lie
Politisk trainee
(+47) 922 54 622
martine@dyrevern.no